

До

Научното жури за провеждане на
защитата на дисертационен труд за
присъждане на образователната и
научна степен "Доктор" по
научна специалност „Счетоводна
отчетност, контрол и анализ на
стопанската дейност"

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р ик.н. Калю Иванов Донеv, преподавател в
Икономически университет – Варна с научна степен и
Научно звание по "Счетоводна отчетност, контрол и анализ на
стопанската дейност"

О т н о с н о: дисертационен труд за присъждане на образователна и
научна степен "доктор" по Професионално направление 3.8 „Икономика”,
Научна специалност "Счетоводна отчетност, контрол и анализ на
стопанската дейност"

А в т о р на дисертационния труд : Йорданка Миткова Илийкова

Т е м а на дисертационния труд: "Счетоводни аспекти на дейността
в предприятията от хотелиерството"

I. Общо представяне на дисертационния труд

1. Предмет на дисертационния труд

Предмет на дисертационния труд на тема „Счетоводни аспекти на
дейността в предприятията от хотелиерството" /стр. 4-5/ е счетоводните
аспекти на дейността в предприятията с хотелиерска дейност, а обект на
изследването /стр. 4/ е дейността на предприятията от сферата на

хотелиерството. Те са правилно формулирани и очертават научната рамка на изследването в дисертационния труд.

2. Обем на дисертационния труд

Дисертационният труд е с обем от 251 страници. Този обем е достатъчен и в известна степен превишава общоприетите критерии по този показател, но от гледна точка на сложност на разработваната проблематика е необходим и позволява задълбочено да се интерпретират и решават съществуващите теоретични и практико-приложни проблеми на счетоводното отчитане на основни операции в хотелиерството и техния счетоводен анализ.

3. Структура на дисертационния труд

Структурата на дисертационният труд е правилно построена, което позволява с необходимата логическа последователност да се изследват основните проблеми свързани със създаването на информация за приходите и разходите за туристическата, за данъчното облагане с Данък върху добавената стойност, за финансово-счетоводен анализ и прогнозиране на хотелиерската туристическа дейност. Дисертационният труд включва Увод - 4 страници, три глави изложение /основен текст/ - 224 страници, Заключение - 4 страници и Приложения.

4. Използвана литература

Списъкът на използваната литература /Библиографията/ включва 189 източници, от които на български език – 84 бр., на руски език – 2 бр. на английски език – 24 бр., Нормативни актове по темата на дисертационния труд - 23 бр. и Интернет източници – 11 бр. Те са използвани добросъвестно и са цитирани по възприетия ред. Като брой и тематична насоченост литературните източници съответстват на темата на дисертацията и доказват литературната осведоменост на докторанта.

5. Приложения

В основния текст на дисертационния труд са съдържат 32 таблици и 12 графики. В Приложението са включени 14 елемента в т.ч. Годишни финансови отчети на изследваните предприятия, както и таблици съдържащи обобщена информация обработена от докторанта. Освен, че илюстрират, те доказват и основни авторови тези и заключения.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

1. Актуалност на изследваната проблематика

Осигуряването на надеждна и своєвременна информация от систематана Счетоводната отчетност винаги е подчинено на нуждите на управлението, държавните органи, на собствениците на капитала и др. За да се осигури тази информация следва да се изгражда и постоянно усъвършенства методическия инструментариум и организационните условия за това. Като съдържание и методика на изследване дисертационният труд успешно откроява, анализира и решава основни въпроси на отчитането на приходите и разходите в предприятията от хотелиерския сектор, данъчните проблеми, предимно свързани с облагането с ДДС, както и методически въпроси на финансово-счетоводния анализ.

Изследователската теза / стр.5/ е много добре формулирана, като се подчертава необходимостта от оптимизиране на счетоводното отчитане на хотелиерските услуги и генерирането на данни, които са необходими за финансовото управление, анализа и прогнозирането на дейността.

Целта и задачите /стр. 5 – 6/ насочват изследването към основните проблеми на отчитането и данъчното облагане с ДДС в туристическите предприятия, което позволило на докторанта да направи задълбочени изводи и препоръки за усъвършенстване на счетоводната теория, практиката и финансово-счетоводния анализ.

Използваните методи на изследване – анализ, синтез, отчасти статистико-математически и др. са обективно необходимия и приложим инструментариум съобразно изследователската теза, предмета и обекта на дисертационното изследване.

2. Степен на разработеност на изследваната проблематика

По въпросите на счетоводното отчитане и финансово-счетоводния анализ на дейността на туристическите предприятия съществуват голям брой публикации с разнопосочно съдържание, изводи и преценки. Независимо от това теорията и практиката се нуждаят от нови идеи, техники на изследване и предложения, в т.ч. и водещи към усъвършенстване на приложимите счетоводни стандарти /национални и международни/, теоретичните основи на счетоводството и анализа на дейността. Наред с това практиката изисква нов подход към финансово-счетоводния анализ, който да води до изпреварващи изводи и оценки с цел превантивно въздействие по отношение на методика на отчитане, данъчно облагане и др. Дисертантът Йорданка Миткова Йлийска успешно реализира тези изисквания.

3. Езикова и стилова редакция

Езикът и стилът на изложението в дисертационния труд са на много добро равнище. Не се установяват повторения и отклонения в изложението. Трудът е правилно структуриран. Налице е разумна съразмерност на отделните му части. Научният инструментариум е подходящ за конкретната проблематика и позволява да се правят аргументирани изводи и предложения за усъвършенстване теорията и практиката за отчитане и анализ на дейността на туристическите предприятия.

4. Научна етика

Ползваните литературни източници са добросъвестно ползвани и цитирани. Не се установяват отклонения от нормите на научната и професионална етика. Не се установиха публикувани с едни и същи текстове и разработки в различни издания, респ. публикации.

5. Мнение относно Автореферата

Авторефератът представя пълно и точно съдържанието на дисертационния труд. Не са установени несъответствия и отклонения. Текстове от Автореферата позволяват да се добие пълна представа относно качеството, актуалността и достоверността на направените оценки и изводи, както и за адекватността на формулираните препоръки за усъвършенстване на счетоводното отчитане, финансово-счетоводния анализ и прогнозирането в предприятията от туристическия сектор на икономиката в Република България.

III. Научни и научно-приложни приноси

В дисертационния труд се съдържат някои положителни страни и постижения на автора, които могат да бъдат характеризирани като приноси за теорията и практиката на счетоводното отчитане на приходите, разходите, ДДС и финансово-счетоводния анализ. Научните постижения на автора се открояват с оригиналност, практическа приложимост и като средство за подобряване качеството на счетоводната информация. Посъществените от тях са:

1. Анализирани са становищата на голям брой автори, действащата практика по отношение счетоводното отчитане на основни обекти в предприятията от туристическия сектор в Република България в

резултат, на което са формулирани аргументирани предложения за усъвършенстване организацията и методиката на отчитане.

2. Разработени са оригинални модели за организация на счетоводното отчитане на приходите и разходите за хотелиерската дейност /услуги/. Те са практически приложими и чрез тях се осигурява детайлизирана информация за приходите и разходите, както и за финансово-счетоводен анализ и прогнозиране на дейността.

3. На основата на Унифицираната система от счетоводни сметки е разработена матрица за класификация на разходите. Нейното възприемане и прилагане позволява да се оптимизира и унифицира счетоводното им отчитане в предприятията с хотелиерска дейност.

4. Аргументирани се предложения за усъвършенстване на Индивидуалния сметкоплан на предприятието чрез въвеждането на нови счетоводни сметки. Тяхното приложение ще осигури нови възможности за ефективни решения на финансовия мениджмънт.

5. Апробира се приложението на факторния анализ чрез използване на метода „FOOD AND BEVERAGE COST CONTROL” с цел оптимизиране на отчетния процес и управлението на основни преки разходи за дейността

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки

В дисертационния труд се съдържат и някои неточности и непълноти. По-съществените от тях са:

1. Установява се несъответствие между заглавието на дисертационния труд – отчитане на приходите и наименованието на трета глава – счетоводен анализ. По този начин, макар и формално, се отъждествяват счетоводното отчитане със счетоводния анализ. Целесъобразно е въпросите на трета глава да бъдат включени по подходящ начин в заглавието на темата.
2. Би могло по-обхватно и съдържателно да се приложи сравнителния метод на изследване. Авторът на дисертационния труд познава счетоводното законодателство, практиката на изследваните предприятия, но не прави съпоставяне с практиката на други, извън изследваните предприятия, както и с практиката на предприятия от други страни.

V. Обобщено заключение и становище:

Дисертационният труд разработен от докторант Йорданка Миткова Илийкована тема “Счетоводни аспекти на дейността в предприятието от хотелиерството” е научна разработка със значими теоретически и практически постижения с характер на приноси. Като композиция, научни

достоинства и съдържание дисертационният труд представя в положителна светлина автора и неговите постижения. Поради това си позволявам с необходимата убеденост да подкрепя и предложа на уважаемите членове на Научното жури да присъди образователната и научна степен "Доктор" по професионално направление 3.8 „Икономика“, Научна специалност "Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност на докторант Йорданка Миткова Илиева.

21.01. 2019 г.

В а р н а

Рецензент:

/проф.д-р ик.н. К. Донеv/

